

4. Інвестування в будівництво через форвардні контракти. Офіційний портал Державної податкової служби. URL: <https://kyiv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print404520.html#:~:text=https%3A//kyiv.tax.gov.ua/media%2Dark/news%2Dark/404520.html>

5. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text> (дата звернення: 27.03.2023)

*Мачуська І. Б.,  
доктор юридичних наук,  
професорка кафедри приватного права,  
Мачуський В. В.,  
старший викладач кафедри іноземних мов,  
Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана*

## **ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ**

Розвиток аграрного сектору економіки та діяльність сільськогосподарських підприємств є запорукою продовольчої безпеки країни та головною передумовою ефективного функціонування економіки України в цілому [1]. Частка сільського господарства у ВВП України була найвищою серед усіх секторів економіки. Саме на агропродовольчу продукцію припадає найбільша частка загального експорту України – близько 41 % за рік [2].

Збройна агресія та повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України створили реальну загрозу продовольчій безпеці не тільки нашої держави, але й усього світу, який значною мірою залежить від сільськогосподарської продукції нашої держави [3]. Сучасний стан

функціонування аграрного сектора економіки за своєю специфікою та особливостями супроводжується низкою ключових викликів, які загострилися в період воєнного стану та негативно позначилися на розвитку галузі сільського господарства і поставили під загрозу національну та світовому продовольчу безпеку [4]. Таким чином, до звичних сільськогосподарських ризиків, додалися ускладнена логістика, війна та енергетична криза [2].

У результаті проведення аграрної реформи в нашій країні функціонують суб'єкти господарювання різних організаційно-правових форм, а саме: приватні підприємства (фермерські господарства та приватними сільськогосподарські підприємства), сільськогосподарські кооперативи (виробничі та обслуговуючі), господарські товариства.

Визначальною передумовою ефективного розвитку галузі сільського господарства в умовах воєнного стану є підтримка малого і середнього бізнесу як основи функціонування підприємств аграрного сектора економіки.

В умовах воєнного стану зростає роль держави щодо необхідності створення агропродовольчої системи з врахуванням викликів і спрямування векторів фінансової політики на фінансову підтримку галузі через вдосконалення існуючих фінансових інструментів [4].

З метою забезпечення ефективної діяльності сільськогосподарських підприємств в умовах воєнного стану державою здійснено низку заходів, спрямованих на підтримку сільського господарства. Так, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 24 березня 2022 № 2145-IX, встановлено особливості регулювання земельних відносин під час дії воєнного стану [5]. Також, на сьогоднішній день діє спрощена процедура реєстрації сільськогосподарської техніки [6]. З метою підтримки ягідництва та виноградарства діють безповоротні гранти на створення теплиць і садів, загальний бюджет якої склав 7 млрд грн. В рамках урядового проекту «єРобота» передбачені безповоротні гранти на створення та розвиток переробних підприємств.

У межах Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» аграрні підприємства отримали кредити на 73 млрд 351 млн грн [2]. Також, на період воєнного стану аграрним підприємствам дозволено експлуатацію сільськогосподарської техніки без реєстрації [7]; для забезпечення вітчизняних аграріїв добривами встановлено заборону на експорт фосфорних, калійних і складних добрив; передбачено бронювання військовозобов'язаних працівників аграрних підприємств [8]; здійснення заходів щодо забезпечення безпеки працівників підприємств під час проведення польових робіт [9].

У рамках конкурсу ініційованого Українським ветеранським фондом Мінветеранів разом з благодійним фондом «МХП-Громаді», ветерани можуть отримати на власну справу підтримку у розмірі 500 тис. – 1,5 млн грн. Підтримка у першу чергу розрахована на такі напрямки, як сільське господарство, що включає особисті господарства, фермерські господарства, рибальство, тваринництво, рослинництво [10].

Враховуючи наведене, доцільно зробити такі висновки. В умовах воєнних дій першочерговим завданням українського аграрного сектора стало надійне забезпечення населення сільськогосподарською продукцією та продовольством. Визначальною передумовою ефективного розвитку галузі сільського господарства в умовах воєнного стану є підтримка малого і середнього бізнесу. З початку широкомасштабного вторгнення РФ на територію України здійснено низку заходів, спрямованих на підтримку сільського господарства, що значною мірою сприяло як зниженню загроз продовольчій безпеці держави, так і забезпеченню сталості сільськогосподарського виробництва у воєнний період.

### **Список використаних джерел**

1. Бондаревська К.В. Тенденції розвитку аграрного сектору економіки України Економіка АПК. 2014. №11. С. 36–42.

2. Шульга В. Підтримка аграрного сектору в умовах воєнного стану. URL: [https://jurliga.ligazakon.net/analytcs/213396\\_pdtrimka-agrarnogo-sektoru-v-umovakh-vonnogo-stanu-shcho-varto-znati](https://jurliga.ligazakon.net/analytcs/213396_pdtrimka-agrarnogo-sektoru-v-umovakh-vonnogo-stanu-shcho-varto-znati)
3. Тищенко О. Огляд законодавчих змін для агробізнесу під час війни. URL: <https://www.legalalliance.com.ua/publikacii/oglad-zakonodavcih-zmin-dla-agrobiznesu-pid-cas-vijni/>
4. Вдовенко Л.О. Інструменти державної фінансової підтримки аграрного сектора в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. Випуск 44. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1871/1803>
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 24 березня 2022 № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>
6. Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожно-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2009 р. № 694.
7. «Про технічне забезпечення комплексу польових робіт в умовах воєнного стану 2022 року»: Наказ Мінагрополітики України від 07.03.2022 № 154.
8. «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану»: Постанова КМУ від 03.03.2022 № 194.
9. Компанія Feodal підписала меморандум про співпрацю із Асоціацією саперів України. URL: <https://latifundist.com/novosti/58734-kompaniya-feodal-pidpisala-memorandum-pro-spivpratsyu-iz-asotsiatsiyeyu-saperiv-ukrayini>
10. Ветерани можуть отримати на аграрний бізнес 1,5 млн грн. URL: <https://agrarii-razom.com.ua/news-agro/veterani-na-agrarniy-biznes-mojut-otrimati-1-5-mln-grn>